

RAAP-NOTITIE 1398

Plangebied Lemsterpad 54 te Lemmer

Gemeente Lemsterland

**Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend
veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: PCS Civiel technisch adviesburo

Titel: Plangebied Lemsterpad 54 te Lemmer, gemeente Lemsterland; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: november 2005

Auteur: *E.J.M. van der Zwet*

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2005\LELEM\N01398-LELEM.doc

Projectcode: LELEM

Projectleider: drs. H.W. Veenstra

Projectmedewerker: E.J.M. van der Zwet

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 14590

Autorisatie: drs. T.J. ten Anscher

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2005

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: PCS Civiel technisch adviesburo
- *aanleiding onderzoek*: toekomstige ontgronding in verband met de realisatie van schiphuizen.
- *datum uitvoering veldwerk*: 8 november 2005

Locatiegegevens

- *plangebied*: het plangebied ligt in het zuidoosten van Lemmer en ten noorden van de Lemstervaart.
- *kadastrale gegevens*: perceelsnummer 462
- *plaats*: Lemmer
- *gemeente*: Lemsterland
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 15F
- *plangebied in gebruik als*: grasland
- *oppervlakte plangebied*: ca. 0,3 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 177.732/538.808

Onderzoeksvragen

Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) en die valt onder de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: op basis van de archeologische verwachtingskaart voor de gemeente Lemsterland (Ten Anscher e.a., 2004: kaartbijlage 3) is de archeologische verwachting voor de periode Steentijd t/m Vroege Bronstijd middelmatig. Voor de periode Midden Bronstijd t/m Vroege

Middeleeuwen is geen archeologische verwachting geformuleerd. Wegens vernatting en sterke veengroei was het gebied in die periode grotendeels ongeschikt voor menselijke bewoning.

- *advies Friese Archeologische Monumenten Kaart Extra (FAMKE; www.fryslan.nl/binfo/chk/inhoud/startchk.htm):* voor de Steentijd wordt aanbevolen een karterend onderzoek 1 te laten uitvoeren (12 boringen per ha, met een minimum van 12 boringen per plan). Voor de periode Middeleeuwen wordt geen advies gegeven.
- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem):*
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): ARCHIS-waarnemingsnummer 30025 betreft een kogelpotscherf uit de Late Middeleeuwen.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart:* vlakvaaggronden in uiterst fijn zand, pleistoceen zand beginnend tussen 40 en 120 cm (Stiboka, 1970: code Zn10Ap).

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen:* min of meer gelijkmatig verdeeld over het plangebied
- *gebruikt boormateriaal:* gutsboor, diameter 2 cm
- *totaal aantal boringen:* 13
- *minimaal geboorde diepte:* 0,75 m
- *maximaal geboorde diepte:* 1,5 m
- *boorbeschrijvingen:* lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met:* meetlinten

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch):* de bodemopbouw in het plangebied is van boven naar beneden als volgt. De toplaag bestaat uit een bouwvoor ((licht)bruingrijs, zwak siltig, zwak humeus, uiterst fijn zand) met een dikte van circa 0,1 m. Hieronder liggen zogenaamde sloefafzettingen (zwak siltig, soms zwak humeus, zeer fijn zand met vele kleurschakeringen soms met schelpfragmenten) met een dikte van circa 0,4 tot 1,5 m of meer. Hieronder bevindt zich dekzand ((licht)geel tot geelgrijs, zwak siltig, matig fijn zand). Hierin is geen bodemvorming opgemerkt.
- *Archeologische indicatoren in boringen:* geen

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodem in het plangebied bestaat uit een bouwvoor op sloefafzettingen op dekzand. Aanwijzingen voor archeologische nederzettingen zijn niet aangetroffen.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het booronderzoek wordt voor het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Contactpersonen

- *contactpersoon overheid*: dr. G.J. de Langen, provinciaal archeoloog provincie Fryslân (tel. 058-2925487).
- *contactpersoon RAAP*: drs. H.W. Veenstra, projectleider RAAP (tel. 0512-589151).

Literatuur

Anscher, T.J. ten, D. Bekius, J. Molema & P.S.G. Asmussen, 2004.

Gemeente Lemsterland; een inventariserend archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek: archeologische verwachtingskaart en historisch geografische overzichtskaart. *RAAP-rapport 1047*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Stiboka, 1970. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Kaartbladen 15 west (Friese gedeelte) en oost Staveren*. Stiboka, Wageningen.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1991. *Grote Provincie Atlas Friesland, schaal 1:25.000*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Overzicht van figuren en tabellen

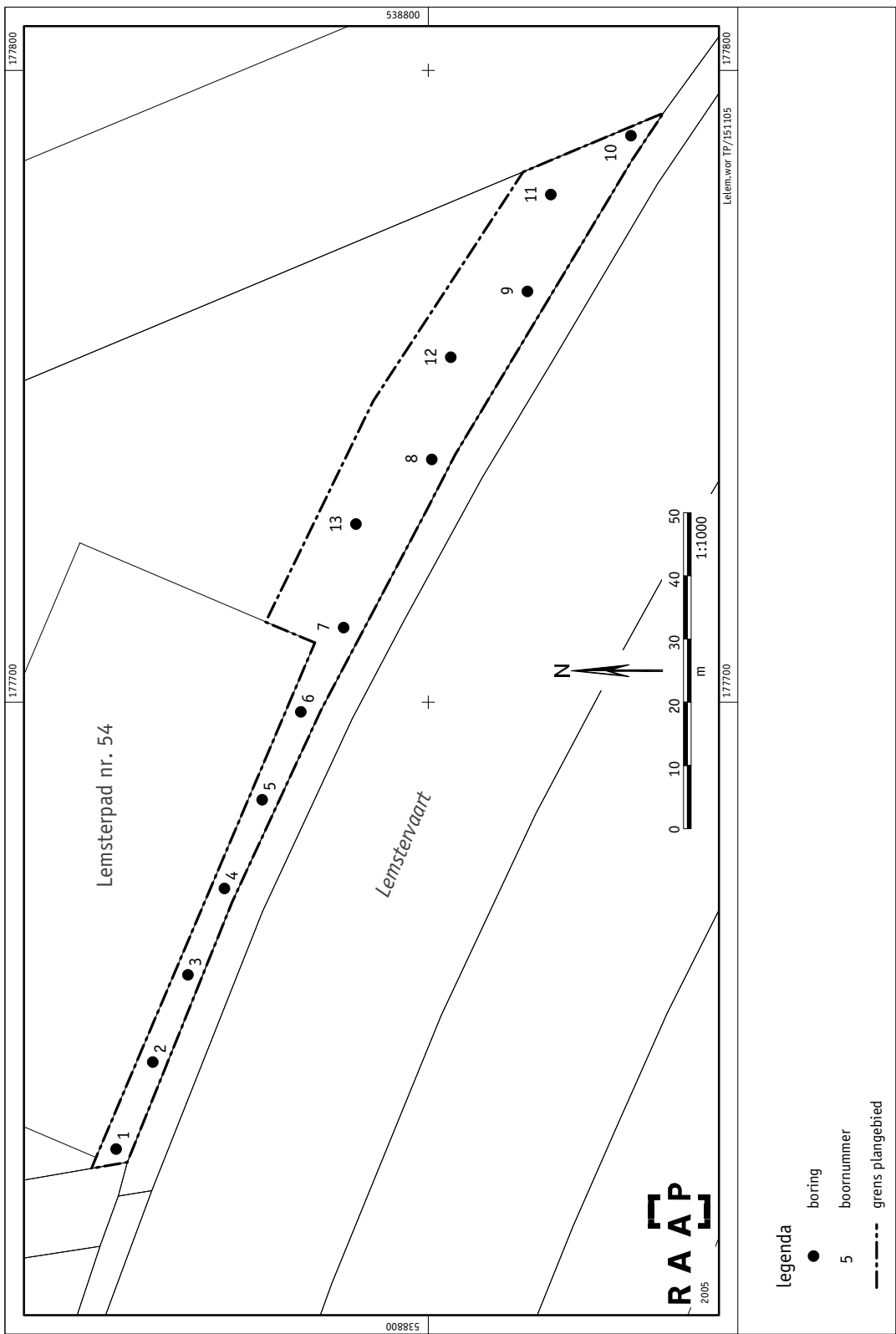
Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

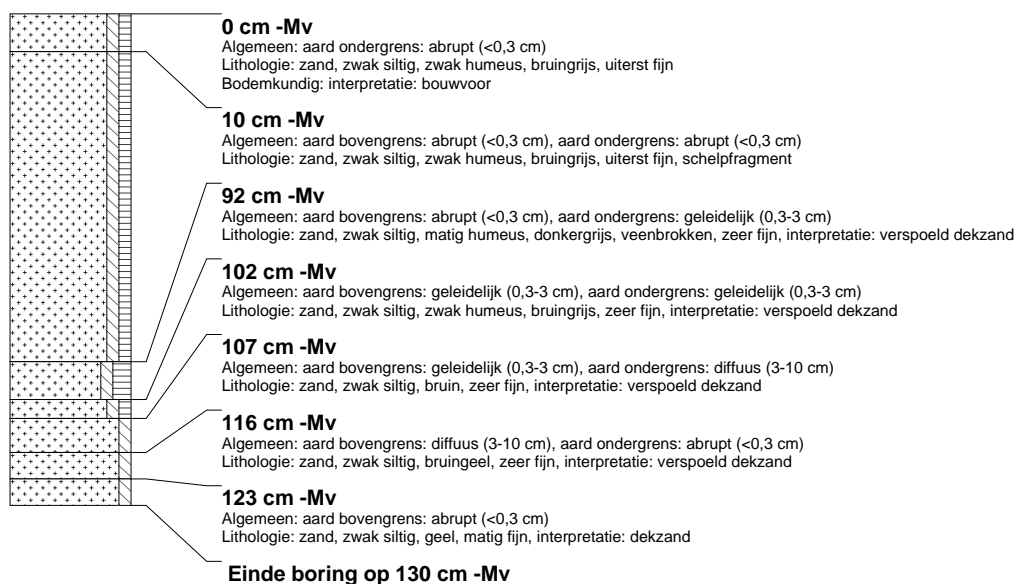

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

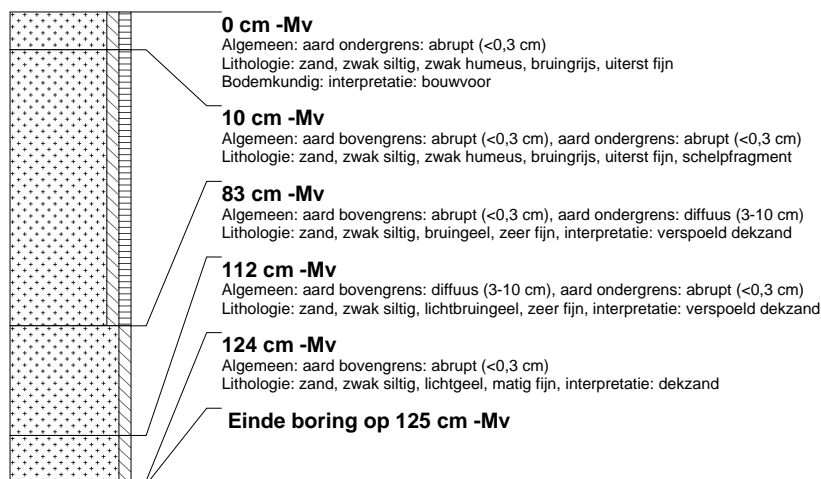
boring: LELEM-1

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

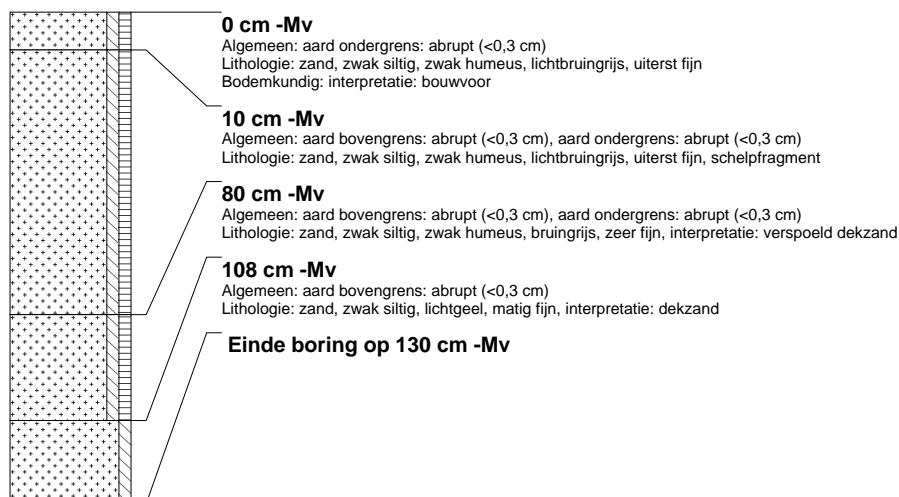
boring: LELEM-2

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

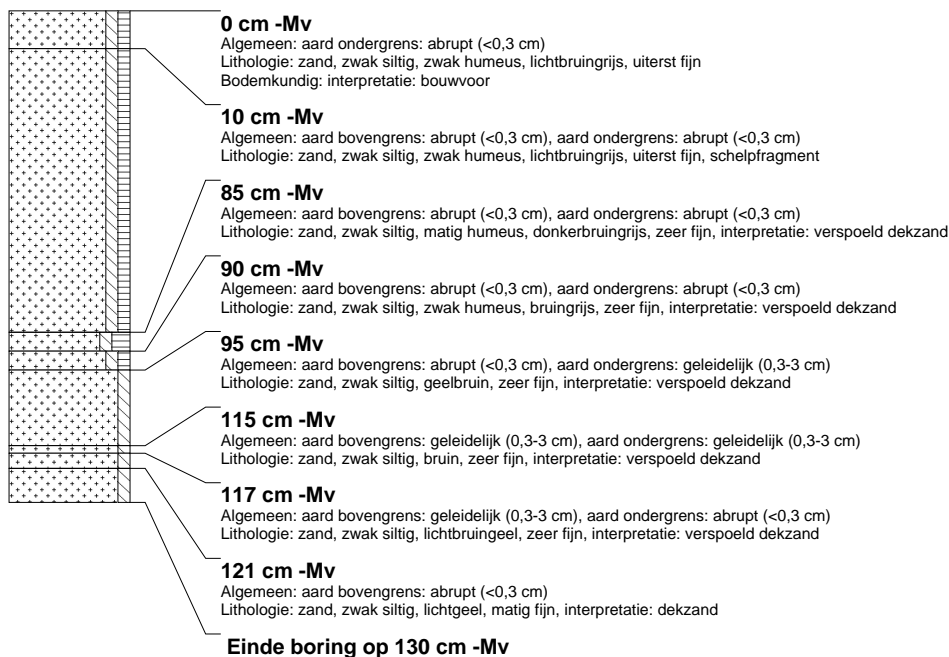
boring: LELEM-3

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

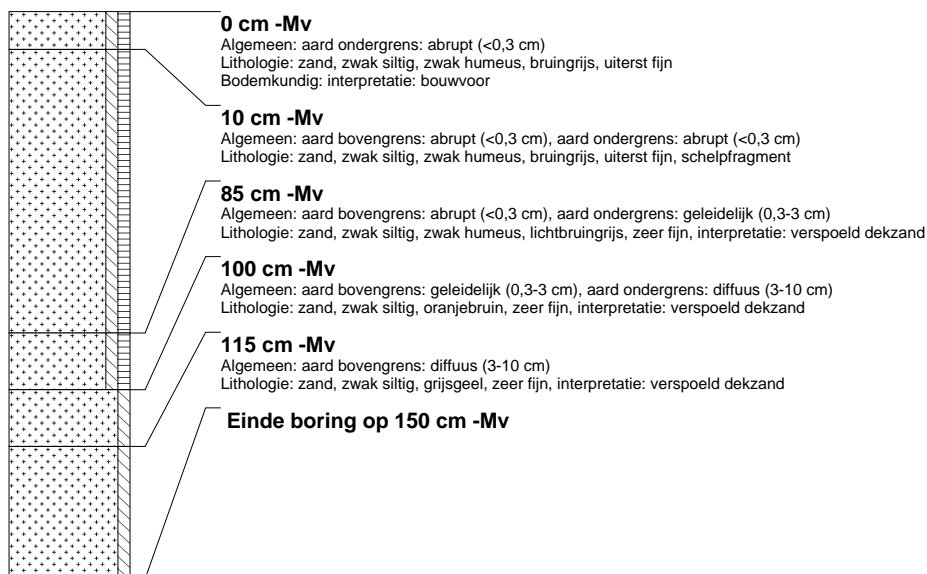
boring: LELEM-4

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

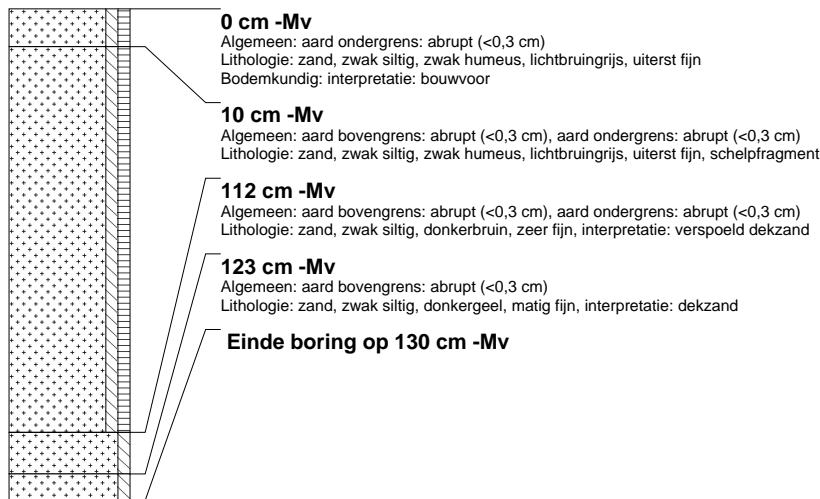
boring: LELEM-5

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

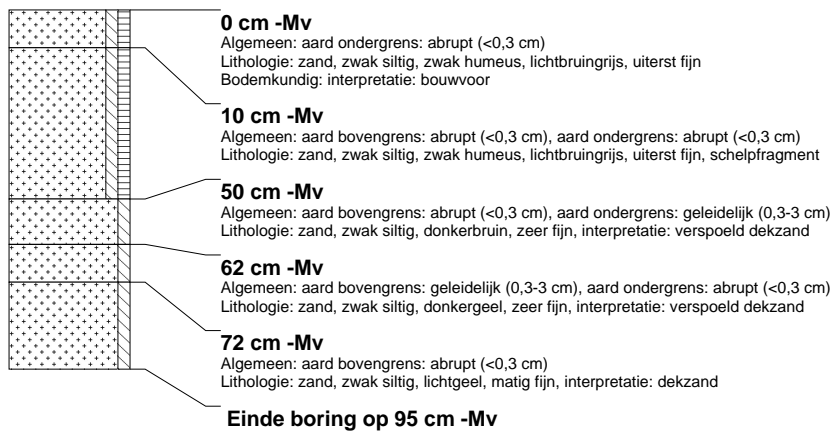
boring: LELEM-6

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

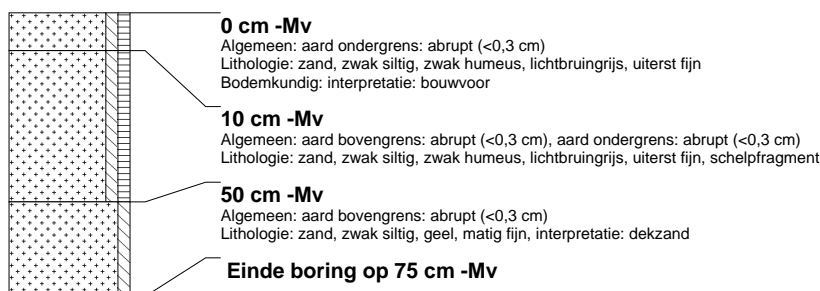
boring: LELEM-7

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

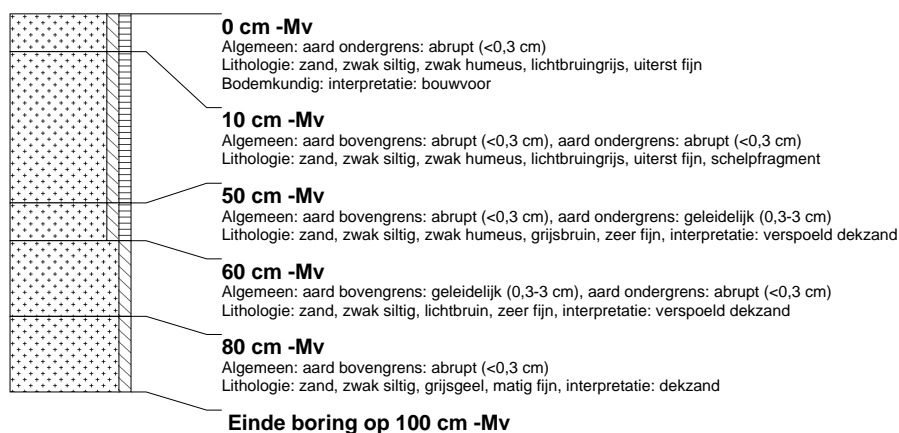
boring: LELEM-8

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

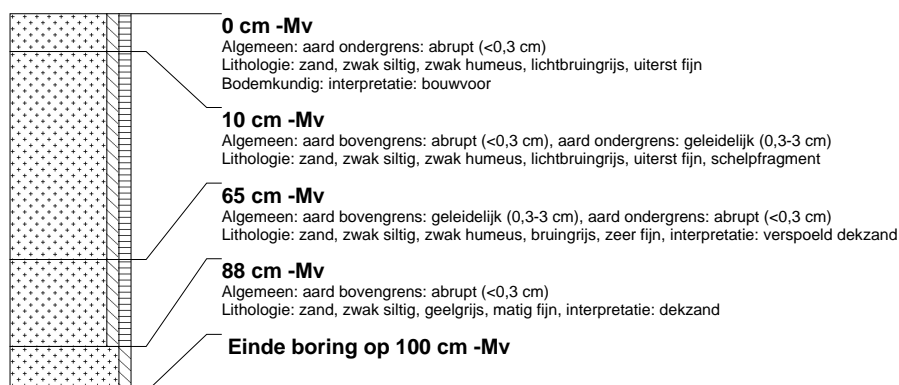
boring: LELEM-9

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

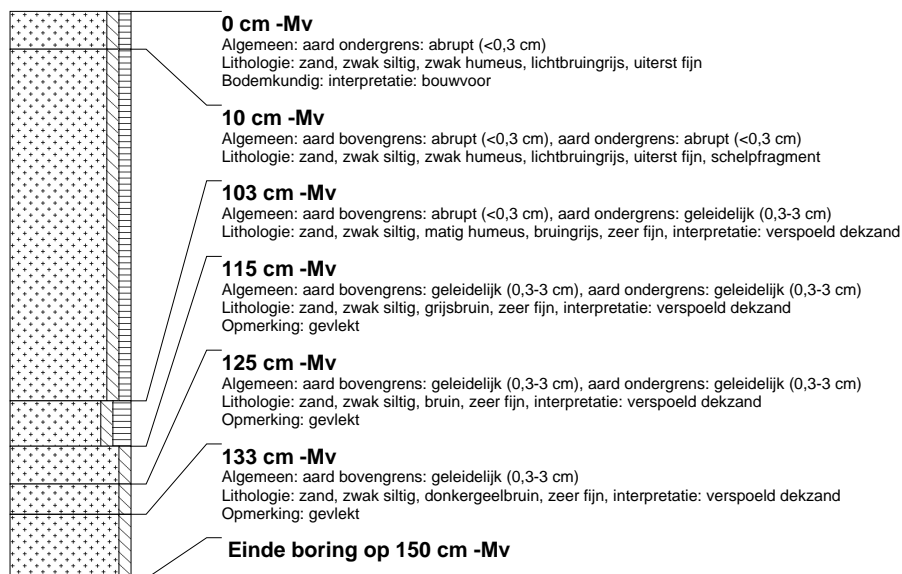
boring: LELEM-10

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

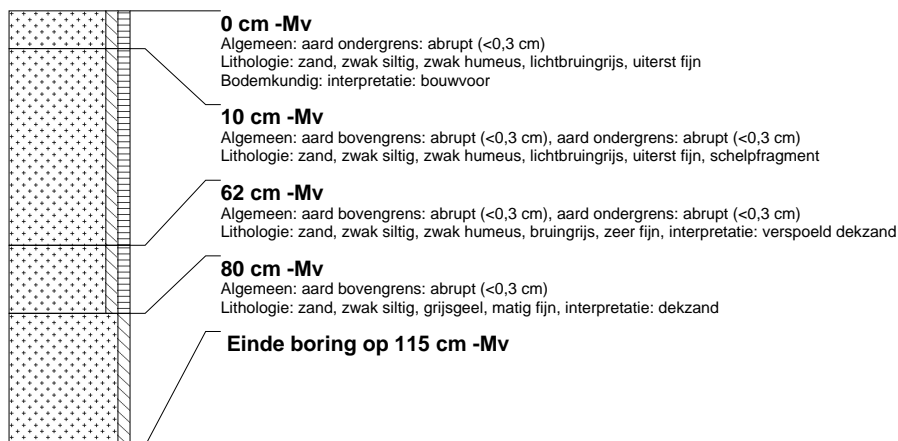
boring: LELEM-11

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

boring: LELEM-12

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

boring: LELEM-13

beschrijver: HWV/EZ, datum: 8-11-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Lemsterland, plaatsnaam: Lemmer, opdrachtgever: A, uitvoerder: RAAP Noord

